

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Tutkimus

Tutkimuksen nimi: DeMo – Decarbonising transport and Mobility through data-driven modal shift (Liikenteen ja liikkumisen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen datapohjaisen kulkumuotosiirtymän avulla)

Päärahoittaja: Business Finland, Co-Research

Osarahoittajat: Helsingin kaupunki, iQ Payments, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Matkahuolto, Solita, Skoda Transtech, Tampereen kaupunki, Tietoevry, UDT Technologies, Ympäristöministeriö, Voi Technology Finland, Waltti Solutions

Konsortio: VTT, Tampereen yliopisto

Tutkimuksesta vastaavan yhteyshenkilön tai tutkimusryhmän yhteystiedot:

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

Nimi: Toni Lusikka

Yhteystiedot: toni.lusikka@vtt.fi

Tampereen yliopisto

Nimi: Markku Turunen

Yhteystiedot: markku.turunen@tuni.fi

Pyyntö osallistua tutkimukseen

Sinua pyydetään mukaan tutkimukseen, jossa tutkitaan kestävien kulkumuotojen osuuden kasvattamista kaupunkiliikenteessä tavoitteena vähentää liikenteestä syntyviä hiilidioksidipäästöjä. Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista.

Tietoja kerätään tutkimuksessa kyselyistä, haastatteluista, työpajoista, muusta yhteiskehittämisestä ja tapaustutkimuksista sekä aiemmasta julkaistusta kirjallisuudesta ja viranomaisjulkaisuista.

Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisesi milloin tahansa ilman erityistä syytä ja syytä kertomatta.

Tutkimuksen kulku ja elinkaari

Hankkeessa tehdään tutkimusta hyödyntäen laajasti eri menetelmiä ja eri kohderyhmiä.

Loppukäyttäjien tutkimuksessa toteutetaan kyselyitä ja haastatteluita. Tutkittavilta kysytään heidän liikkumistottumuksistaan ja eri liikennepalveluiden käyttämisestä. Tutkittavia pyydetään kertomaan erilaisia asioita päivittäisestä liikkumistarpeista ja matkojen tarkoituksista. Jokainen tutkimuksen osuus tehdään omana osanaan ja tutkimukseen osallistuminen ei velvoita pitkäaikaiseen osallistumiseen.

Asiantuntijoiden ja muiden ammatillisten/tutkimuksellisten sidosryhmien osalta toteutetaan kyselyitä, haastatteluita, työpajoja, tapaustutkimuksia ja muita yhteiskehittämisen menetelmiä. Tutkittavilta kerätään tietoa palveluiden, teknologian ja muiden ratkaisuiden tutkimukseen liittyen. Lisäksi tutkittavia hyödynnetään tutkittavien ja kehitettävien ratkaisuiden vaikuttavuuden arvioinnissa.

Tutkimus kestää koko hankkeen ajan (1.6.2023-31.10.2025), mutta yksittäisen tutkittavan osalta tutkimuksen kesto on rajattu haastattelun, kyselyn tai muun vastaavan tiedon keruun ajaksi, josta tutkittavalle kerrotaan erikseen.

Tutkimusaineisto säilytetään suojattuna tutkijoiden toimesta. Pääsy aineistoon on rajattu tutkimusta suorittaville henkilöille. Tutkimusaineisto anonymisoidaan ja pseudonymisoidaan mahdollisuuksien mukaan. Tutkimusaineisto säilytetään hankkeen päätyttyä viiden (5) vuoden ajan julkaisujen ja vastaavien toimenpiteiden (sisältäen vertaisarvioinnin) suorittamiseksi.

Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat haitat, riskit ja epä mukavuudet

Osallistuminen ei aiheuta tutkittavalle haittaa, vaaraa tai uhkaa.

Tutkimuksesta maksettava palkkio ja tutkimuksen rahoitus

Tutkimukseen osallistumisesta pääsääntöisesti ei makseta tutkittavalle palkkiota. Loppukäyttäjille tehtävään tutkimukseen liittyen kumppaniyritys voi maksaa palkkion tai antaa muun kiitoksen osallistumisesta. Osallistumisesi ei tuota välitöntä hyötyä sinulle tai muille, mutta tutkimuksesta voi olla hyötyä yrityksille, yhteisölle, yhteiskunnalle ja tieteelle.

Tutkimuksen päärahoittaja on Business Finland. VTT, Tampereen yliopisto, Helsingin kaupunki, iQ Payments, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Matkahuolto, Solita, Skoda Transtech, Tampereen kaupunki, Tietoevry, UDT Technologies, Ympäristöministeriö, Voi Technology Finland, Waltti Solutions ovat tutkimuksen osarahoittajia.

Tutkimuksen toteuttajat ovat pääsääntöisesti VTT:n tai Tampereen yliopiston työntekijöitä. Hankkeeseen voi osallistua myös apurahatutkijoita ja opinnäytetyöntekijöitä hankkeen rahoittamana tai erillisellä rahoituksella.

Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu tieteellisiä julkaisuja, opinnäytetöitä, kongressi- ja seminaariesityksiä, opetusta, käytännön sovelluksia ja kaupallista hyödyntämistä. Tuloksista viestitään ensisijaisesti hankkeen verkkosivujen kautta.

Henkilötietojen käsittely

Liitteessä 1 (tutkimuksen tietosuojailmoitus/ tietosuojaseloste) on kerrottu henkilötietojen käsittelystä.

Haastattelut ja työpajat voidaan tallentaa (äänitallenne tai ääni-, kuva- ja videotallenne) tutkimuksen tarkoituksiin.

Tietosuojailmoitus tutkimukseen

Tietosuojailmoitus perustuu EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (2016/679, ”tietosuoja-asetus”) ja tietosuojalakiin (1050/2018). Tietosuojailmoituksessa kerrotaan tutkimuksen henkilötietojen käsittelystä tutkimusosallistujalle sekä annetaan tietoa tietosuojaoikeuksista.

1. Tutkimuksen nimi, kesto ja luonne

Tutkimuksen nimi: DeMo – Decarbonising transport and Mobility through data-driven modal shift (Liikenteen ja liikkumisen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen datapohjaisen kulkumuotosiirtymän avulla)

Tutkimuksen kesto: 1.6.2023 – 31.10.2025

Kertatutkimus Seurantatutkimus

2. Rekisterinpitäjä(-t), tietosuojavastaava ja yhteyshenkilö(-t)

Teknologian Tutkimuskeskus VTT Oy (”VTT”), Y-tunnus: 2647375-4, Tekniikantie 21, 02150 Espoo

Tietosuojavastaavan yhteystiedot:

Osoite: Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Kirjaamo, Kivimiehentie 3, 02150 Espoo

Sähköposti: tietosuoja@vtt.fi (tietosuojavastaava ja tietoturvapäällikkö sijaisineen)

Tutkimuksesta vastaavan yhteyshenkilön tai tutkimusryhmän yhteystiedot:

Nimi: Toni Lusikka

Osoite: Kaitoväylä 1, 90570 Oulu

Sähköposti: toni.lusikka@vtt.fi

3. Käsiteltävät henkilötiedot

Käsiteltävät henkilötiedot ovat: nimi, ikä, sukupuoli, yhteystiedot, kuva, video, tieto henkilön osallistumisesta tutkimukseen, organisaatio, asema ja rooli organisaatiossa, matkaseurue, matkan tarkoitus ja toteutustapa ja ajankohta, työsuhde, kansalaisuus, koulutustausta, asuinpaikka (kaupungin osa / kunta tarkkuudella), mielipide, mielenkiinnon ja asiantuntemuksen kohteet ja aiheet, kyselytulokset, video tai muu tallenne.

Henkilöt edustavat seuraavia ryhmiä: tutkimukseen vapaaehtoisesti osallistuvia henkilöitä, kumppaniyritysten työntekijöitä ja muita asiantuntijoita, viranomaisia ja muita julkishallinnon edustajia sekä tutkijoita ja kolmannen sektorin edustajia.

Tutkimuksessa käsitellään **erityisiä henkilötietoryhmiä**:

Terveystä koskevat tiedot

4. Käsitelytarkoitus ja oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on:

- Varmistetaan tutkimuksen päämäärän ja tulosten saavuttaminen.
- Tutkimuksen tavoitteista on kerrottu enemmän tutkimustiedotteessa.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste¹:

- Yleistä etua koskeva tehtävä, tieteellinen tutkimus tai tilastointi, tutkimusaineistojen arkistointi

Lisäksi kohdassa 4 yksilöityjen erityisten henkilötietoryhmien sekä rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien tietojen käsittelyn oikeusperuste²:

- Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus

5. Henkilötietojen tietolähteet

Henkilötiedot saadaan rekisteröidyltä itseltään kyselyistä, haastatteluista, työpajoista, verkossa tapahtuvasta yhteistuotannosta ja tapaustutkimuksista tai muusta osallistamisesta. Asiantuntijoiden yhteystietoja voidaan saada muilta tutkimukseen osallistuvilta ja sidosryhmiltä. Henkilöiden yhteystiedot voivat olla peräisin myös julkisista lähteistä, muusta tutkimustoiminnasta, tapahtumien tai tapaamisten yhteydessä kertyneistä henkilötiedoista. Haastattelut, työpajat, muut harjoitukset ja tilaisuudet voidaan äänittää ja/tai videoida.

6. Henkilötietojen vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät

Henkilötietoja käsittelevät seuraavat vastaanottajat:

- VTT hyödyntää henkilötietojen käsittelyssä ulkoisia palveluntuottajia. Hankintayksikkönä VTT kilpailuttaa palveluntuottajansa, jotka vaihtuvat siten säännöllisesti. Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvia palveluntuottajia ovat mm. pilvipalvelujen tarjoajat, haastattelu- ja kyselyalustojen tarjoajat, litterointi- ja käännöspalveluiden tuottajat, tapahtumahallinnan ja -tuottamisen palveluntarjoajat. Henkilötietoja käsittelevät myös VTT:n markkinointi-, viestintä- ja tapahtumajärjestämisen palveluntuottajat silloin, kun näitä käytetään esim. tutkimusjärjestelyjen toteuttamisessa (esim. haastattelukutsut, haastattelujen taustatietojen kerääminen).
- Microsoft Inc: henkilötietojen käsittelijä, VTT käyttää Microsoft 365 palveluita tiedon tallentamiseen ja jakamiseen tutkimuksen toteuttajien kesken (SharePoint, OneDrive, Teams).
- Fujitsu A/S: henkilötietojen käsittelijä, Fujitsu toimii VTT:n sisäisten tietopalveluiden tuottajana, tutkimusaineisto tallennetaan tietokoneille ja verkkolevyille, jotka ovat Fujitsun tuottamia palveluita.
- Lingsoft Language Services Oy: henkilötietojen käsittelijä, yritys toimii VTT:n alihankkijana ja litteroi haastatteluista ja työpajoista syntyvät äänitallenteet.
- Webropol Oy: henkilötietojen käsittelijä, VTT hyödyntää yrityksen tarjoamaa kyselyalustaa tutkimuksessa. Kyselyt voivat sisältää taustatietoja, jotka luokitellaan kyselyntekohetkellä henkilötiedoksi.
- VTT:n muut hankkeet ja niiden tutkimusryhmät: SmartRail-ekosysteemin tutkimushankkeet.
- Opinnäytteiden tekijät: henkilötietojen käsittelijä, tutkimusaineistoa luovutetaan tutkimusaiheeseen liittyvien opinnäytteiden tekemistä varten (väitöskirjat, gradut ym.). Aineistoa käsitellään tutkimushankkeen ja rekisterinpitäjien määrittämällä tavoilla.

---

¹ Tietosuoja-asetus, artikla 6 ja tietosuojalaki 4 §.

² Tietosuoja-asetus, artikkelit 9 (erityiset henkilötietoryhmät) ja 10 (rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot) sekä tietosuojalaki 6 ja 7 §.

- Tampereen yliopisto: rekisterinpitäjä, tutkimushanke toteutetaan yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Tutkimuksen toteuttamiseksi syntyviä aineistoja jaetaan VTT:n ja Tampereen yliopiston välillä.
- Bilendi Oy: rekisterinpitäjä, VTT hyödyntää Bilendiä kyselytutkimuksen vastaajajoukon keräämisessä. Henkilötietoja ei siirretä yritysten välillä. Vastaajat siirtyvät Bilendin alustan kautta VTT:n hallinnoimaan Webropol kyselyyn, josta jaetaan Bilendille tietoa vain vastaajajoukon lukumäärästä.

7. Henkilötietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja siirretään EU:n/ ETA:n ulkopuolelle (huomioiden palvelimien sijainti ja myös pääsyoikeudet):

Mahdollista: Yhdysvallat, VTT:n käyttämien Microsoftin tietojärjestelmien yhteydessä henkilötietojen siirto ETA-alueen ulkopuolelle on mahdollinen:

<https://docs.microsoft.com/en-us/compliance/regulatory/gdpr>

8. Automaattinen päätöksenteko

Automaattista päätöksentekoa ei tehdä.

9. Henkilötietojen säilyttäminen

Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineisto säilytetään viiden (5) vuoden ajan tutkimukseen liittyvien julkaisujen tekemistä ja arviointia varten, ja henkilötiedot anonymisoidaan niiltä osin kuin mahdollista ja pseudonymisoidaan, mikäli anonymisointi ei ole mahdollista.

Tutkimuksen päätyttyä henkilötietojen säilytyksen tarpeellisuutta arvioidaan kahden (2) vuoden välein.

Tutkimusaineisto tallennetaan tutkimuksen päätyttyä VTT:n verkkolevylle.

10. Henkilötietojen suojausten periaatteet

Tutkimuksen suorittamista varten tutkimusaineisto:

- anonymisoidaan niiltä osin kuin mahdollista ennen tutkimuksen aloittamista,
- pseudonymisoidaan niiltä osin kuin mahdollista, jos ei ole voitu anonymisoida,
- käsitellään rekisteröidyn suurin tunnistetiedoin (ääni- ja videoaineisto).

Manuaalisesti käsiteltävien henkilötietojen suojaaminen: säilytetään lukituissa tiloissa VTT:n toimesta.

Tietojärjestelmässä käsiteltävien henkilötietojen suojaaminen:

- käyttäjätunnus
- salasana
- kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
- pääsynhallinta verkko-osoitteiden avulla (IP-osoitteet)
- käytön rekisteröinti (lokitietojen kerääminen)
- kulunvalvonta

Tiedonsiirrossa henkilötietojen suojaaminen:

- tiedonsiirron salaus: käytetään suojattuja tiedonsiirtomenetelmiä (SSL ja salaus).
- tiedoston salaus: tiedostot suojataan salasanalla.

11. Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on seuraavat oikeudet, joista kuitenkin voidaan poiketa ja/tai joita voidaan rajoittaa soveltuvan lainsäädännön mukaisesti. Rajoittaminen ja poikkeaminen tarkistetaan tapauskohtaisesti.

- oikeus saada pääsy tietoihin
- oikeus oikaista tietoja
- oikeus rajoittaa tietojen käsittelyä
- oikeus vastustaa tietojen käsittelyä
- oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

Rekisteröity voi toteuttaa yllämainitut oikeutensa ottamalla rekisterinpitäjään yhteyttä kohdassa 2 määriteltyjen yhteystietojen avulla, mieluiten sähköpostitse.

Lisätietoja rekisteröidyn oikeuksista:

Rekisteröidyn oikeus saada pääsy tietoihin

Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus saada pääsy rekisteröityä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä tiedot henkilötietojen käsittelystä.

Oikeus tietojen oikaisemiseen

Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisteröityä koskevat epätarkat ja virheelliset henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä oikaistua ja puutteelliset henkilötiedot täydennettyä.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus vaatia, että rekisterinpitäjä rajoittaa käsittelyä.

Oikeus vastustaa käsittelyä

Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus vastustaa häntä itseään koskevien henkilötietojen käsittelyä.

Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaisille, jos rekisteröity katsoo, että hänen oikeuksiaan on EU:n tietosuojasetuksen valossa loukattu. Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

<https://tietosuoja.fi/yhteystiedot>